

SINTEZA

*rapoartelor de audit financiar asupra contului anual de
execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pentru anul
2014 la*

***AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA
FORȚEI DE MUNCĂ***

Colectivul de elaborare:

Curtea de Conturi a României - Departamentul V

Conf.univ.dr. Ioan HURJUI - Șef Departament

Petronela ROTARIU - Director

Daniela STOIAN - Șef serviciu

Adresa:

Curtea de Conturi a României

Strada Lev Tolstoi, nr. 22-24, sector 1, București

Telefon: (+40) 21.30.78.706; Fax : (+40)21.30.78.894

E-mail: DepartamentV@rcc.ro

Site: <http://www.curteadeconturi.ro>

CUPRINS

<i>Cuprins</i>	<i>1</i>
<i>Abrevieri</i>	<i>2</i>
<i>1. Introducere</i>	<i>3</i>
<i>2. Ocuparea și șomajul în Uniunea Europeană</i>	<i>4-5</i>
<i>3. Ocuparea și șomajul în România</i>	<i>5-12</i>
<i>4. Scurtă prezentare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă</i>	<i>12-16</i>
<i>5. Analiza de ansamblu a situațiilor financiare ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă</i>	<i>16-22</i>
<i>6. Constatările, concluziile și recomandările Curții de Conturi a României urmare a misiunilor de audit financiar desfășurate în anul 2015</i>	<i>22-33</i>
<i>6.1. Principalele constatări identificate</i>	<i>23-31</i>
<i>6.2. Punctul de vedere al conducerii entității auditate</i>	<i>31</i>
<i>6.3. Recomandările formulate pentru eliminarea deficiențelor</i>	<i>31-33</i>
<i>7. Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise anii anteriori</i>	<i>33-34</i>
<i>8. Opinia de audit</i>	<i>34-39</i>
<i>Lista grafice</i>	<i>40</i>

ABREVIERI

ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
BNR	Banca Națională a României
INS	Institutul Național de Statistică
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
ONRC	Oficiul Național al Registrului Comerțului
PIB	Produsul Intern Brut
RODAS	Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curtii de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități
SEE	Spațiul Economic European
UE	Uniunea Europeană

1.Introducere

Prezentul raport este destinat Parlamentului României, Guvernului și opiniei publice. Raportul a fost redactat în baza constatărilor, concluziilor și recomandărilor cuprinse în rapoartele de audit întocmite ca urmare a misiunilor de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2014, care s-au desfășurat atât la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (denumită în continuare ANOFM), precum și la unele agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă. Din cele 42 de agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă aflate în subordinea ANOFM, mai mult de jumătate au fost verificate în mod direct de către echipa de audit de la nivel central, iar celelalte 18 agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă au fost verificate de către Camerele de Conturi teritoriale.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă este instituție publică cu personalitate juridică, sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV), care aplică politicile și strategiile privind ocuparea forței de muncă și formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă, elaborate în contextul **Legii nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă** și asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii.

Obiectivul general al auditului financiar a fost acela de a obține o asigurare rezonabilă asupra faptului că:

- situațiile financiare auditate nu conțin denaturări semnificative ca urmare a unor abateri sau erori, permițând astfel să se exprime o opinie cu privire la măsura în care acestea sunt întocmite de către entitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile *legalității și regularității* și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea respectivă;

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli a ANOFM au fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile *legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității*.

Raportul de audit încheiat în urma misiunii de audit financiar a fost transmis ANOFM și are la bază constatările rezultate din sintetizarea, analizarea și interpretarea probelor de audit colectate la nivelul ANOFM, cât și aspectele cuprinse în rapoartele de audit întocmite de către camerele de conturi teritoriale care au desfășurat acțiuni de audit la nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă.

Misiunea a fost efectuată în temeiul prevederilor art. 21, alin. (3) și ale art. 26 din **Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi**, republicată, a **Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități**, aprobat prin Hotărârea Plenumului Curții de Conturi nr. 155/2014, precum și în conformitate cu standardele proprii de audit, elaborate în baza standardelor internaționale de audit.

2. Ocuparea și șomajul în Uniunea Europeană

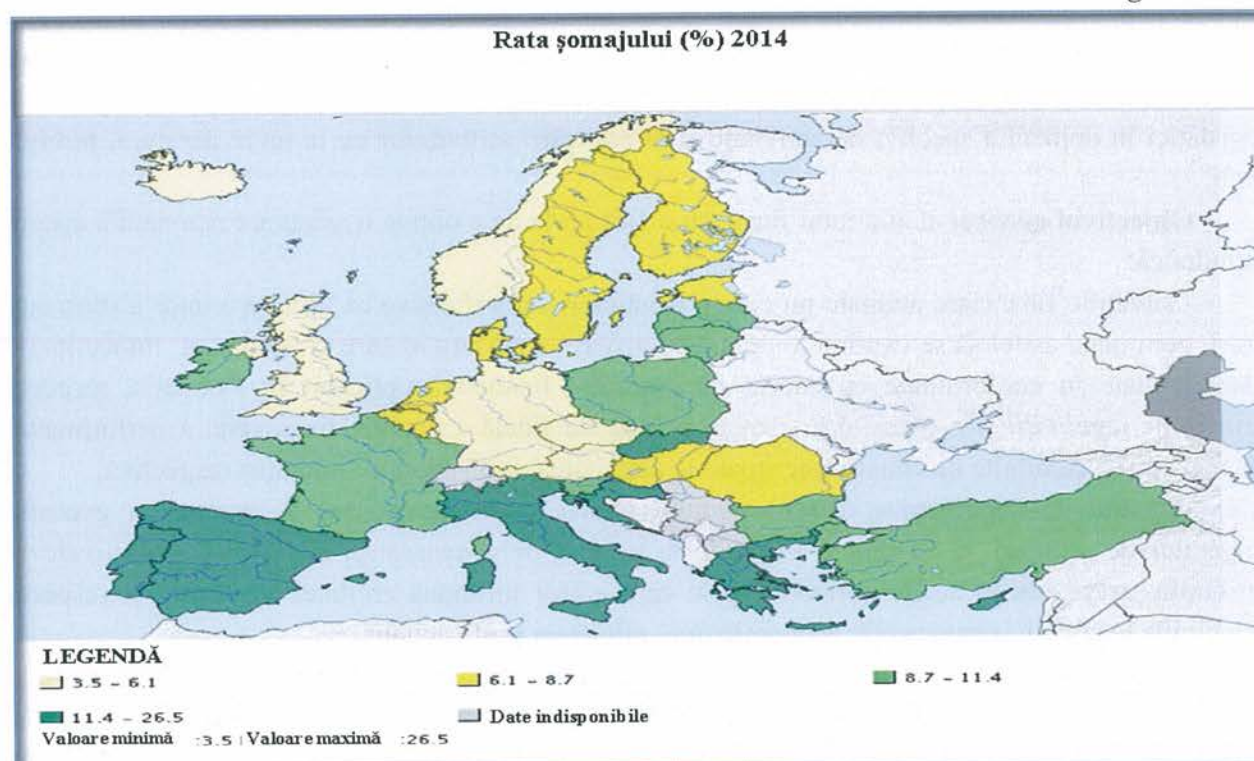
Biroul de statistică al Comisiei Europene (Eurostat) estimează că, în anul 2014, **populația activă**¹ (populația ocupată și șomerii) în Uniunea Europeană (EU-28)² a fost în medie de 242.494 mii persoane, respectiv de **49%** din totalul populației de 498.733 mii de persoane. Din totalul populației active la nivelul Uniunii Europene, 24.802 mii persoane erau șomeri³, respectiv 10%.

În anul 2014, **rata de ocupare**⁴ a populației în vârstă de muncă (15-64 de ani) la nivelul Uniunii Europene a fost de 64,9%, iar rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de **69,2%**, la o distanță de 5,8 puncte procentuale față de ținta de 75% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.

Potrivit Eurostat, **rata șomajului**⁵, în anul 2014, la nivelul Uniunii Europene, a fost de **10,2%** în scădere cu -0,7 (ppt.) față de anul 2013. Această scădere a fost precedată de o creștere în anul 2013, când s-a înregistrat o rată a șomajului de 10,9%, cu +0,4(ppt.) față de anul 2012.

O imagine de ansamblu asupra **ratei șomajului** înregistrată la nivelul țărilor membre ale Uniunii Europene, cât și a țărilor din Spațiul Economic European⁶, în anul 2014, se prezintă astfel:

Figura nr.1

¹Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

²EU-28- reprezintă Uniunea Europeană cu cele 28 state membre

³Conform definiției Biroului Internațional al Muncii, șomerii sunt persoanele în vârstă de 15-74 ani care îndeplinesc simultan următoarele 3 condiții: (i) nu au un loc de muncă; (ii) sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni; (iii) s-au aflat în căutare activă a unui loc de muncă, oricând în decursul ultimelor patru săptămâni.

⁴Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.

⁵Rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă și se calculează de către Institutul Național de Statistică, pe baza unei anchete în circa 30.000 de gospodării- Cercetare statistică asupra forței de muncă în gospodării(AMIGO), care se realizează trimestrial, în conformitate cu Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr.577/1998 cu privire la organizarea unei anchete statistice selective asupra forței de muncă în Comunitatea Europeană.

⁶Spațiul Economic European cuprinde cele 28 state membre ale UE și încă trei state care nu sunt membre UE și anume Islanda, Norvegia și Lichtenstein

Rata șomajului a crescut în anul 2014, comparativ cu anul 2013, în 6 state membre ale Uniunii Europene (Italia, Finlanda, Cipru, Austria, Belgia și Olanda), a scăzut în 19 state membre, inclusiv România, și a rămas stabilă în 3 state (Franța, Croația și Luxembourg).

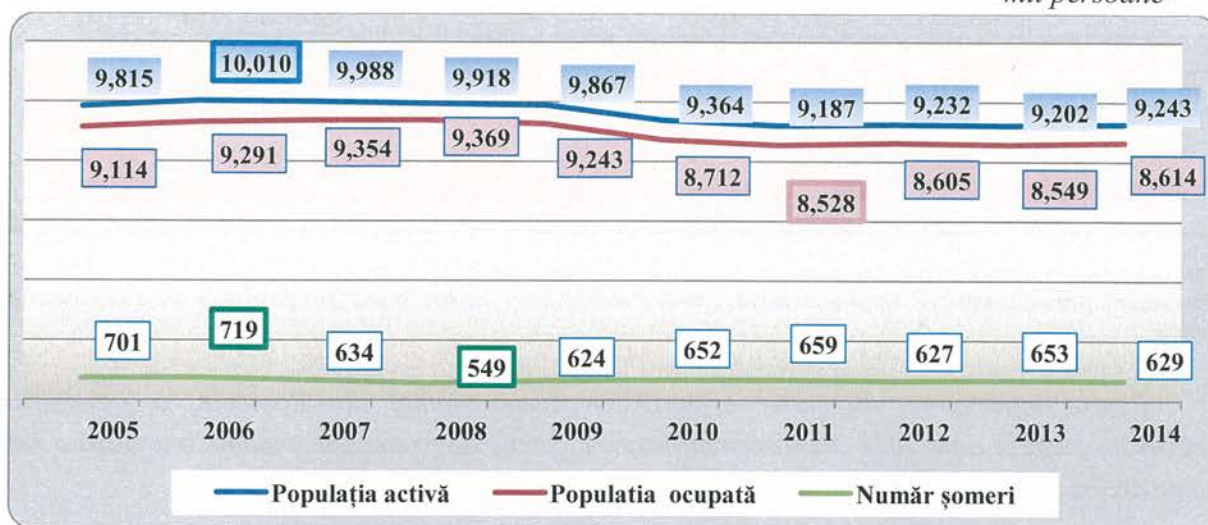
Grecia a fost țara cu cea mai mare rată a șomajului din UE, respectiv 26,5%, urmată de Spania (24,5%).

3. Ocuparea și șomajul în România

În România, în perioada 2005-2014, evoluția populației active, populației ocupate și a numărului de șomeri, potrivit datelor Eurostat, în mii persoane, se prezintă grafic după cum urmează:

Graficul nr.1

-mii persoane-

Sursa: Eurostat

Din graficul prezentat anterior rezultă că, în toată această perioadă, și pe fondul scăderii natalității, pe măsură ce a scăzut populația activă, a scăzut considerabil și populația ocupată, ceea ce s-a reflectat și în diminuarea numărului de șomeri care, în anul 2014 erau în număr de 629 mii persoane, față de anul 2005, când s-a înregistrat un număr de 701 mii șomeri.

În perioada 2005-2014, populația activă și cea ocupată urmează, în general, același trend, în sensul că, în timp ce față de anul precedent se înregistrează scăderi, în anul următor se înregistrează creșteri, iar tendința continuă în același sens.

Totodată, între numărul de șomeri și numărul de persoane ocupate este o relație invers proporțională, în sensul că, odată ce crește numărul persoanelor ocupate, scade numărul șomerilor și invers.

În toată această perioadă, se remarcă anul 2006 ca fiind cel în care s-a înregistrat cel mai mare număr de persoane reprezentând populația activă și cel mai mare număr de șomeri. De asemenea, în anul 2008, populația ocupată a avut cea mai mare valoare și, prin urmare, s-a înregistrat cel mai mic număr de șomeri, respectiv 549 mii persoane.

Tot în această perioadă, se distinge anul 2010, ca fiind anul în care s-a înregistrat cea mai mare scădere, față de anul precedent (2009), a populației active (cu circa 522 mii persoane) și a populației ocupate (cu circa 531 mii persoane).

În toată această perioadă, populația ocupată deține circa 93% din populația activă, nefiind înregistrate modificări semnificative de la un an la altul, iar șomerii reprezintă, anual, diferența dintre populația activă și cea ocupată, adică în medie circa 7%.

În anul 2014, populația activă a României era de 9.243 mii persoane (cu 41 mii persoane mai mult decât în anul 2013), din care 8.614 mii erau persoane ocupate și 629 mii erau șomeri.

Potrivit Institutului Național de Statistică (INS), în anul 2014, categoriile de populație care compuneau populația activă (mii persoane), prezentau următoarea structură:

Figura nr.2
-mii persoane-

POPULAȚIA ACTIVĂ (9.243)			
Populația ocupată (8.614)			Șomeri (629)
Salariați* (5.850)		Alte categorii**(2.764)	
INDUSTRIE ȘI CONSTRUCȚII (2.276)	SERVICII (3.396)		
AGRICULTURĂ (178)			

Sursa: Institutul Național de Statistică/Comunicat de Presă nr.96/17.04.2015

*Inclusiv forțele armate și asimilați și persoanele care lucrează în sectorul informal și la negru.

**Alte categorii: patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați și membrii ai unei asociații agricole sau ai unei cooperative neagricole

Pentru înțelegerea sistemului asigurărilor pentru șomaj din România, a progreselor înregistrate până în anul 2014 în domeniul ocupării forței de muncă, se impune o analiză a ratei de ocupare, a ratei șomajului, precum și a evoluției numărului de șomeri.

Rata de ocupare

Pe diferite paliere de vârstă, rata de ocupare în anul 2014, comparativ cu anul 2013, a avut următoarea evoluție :

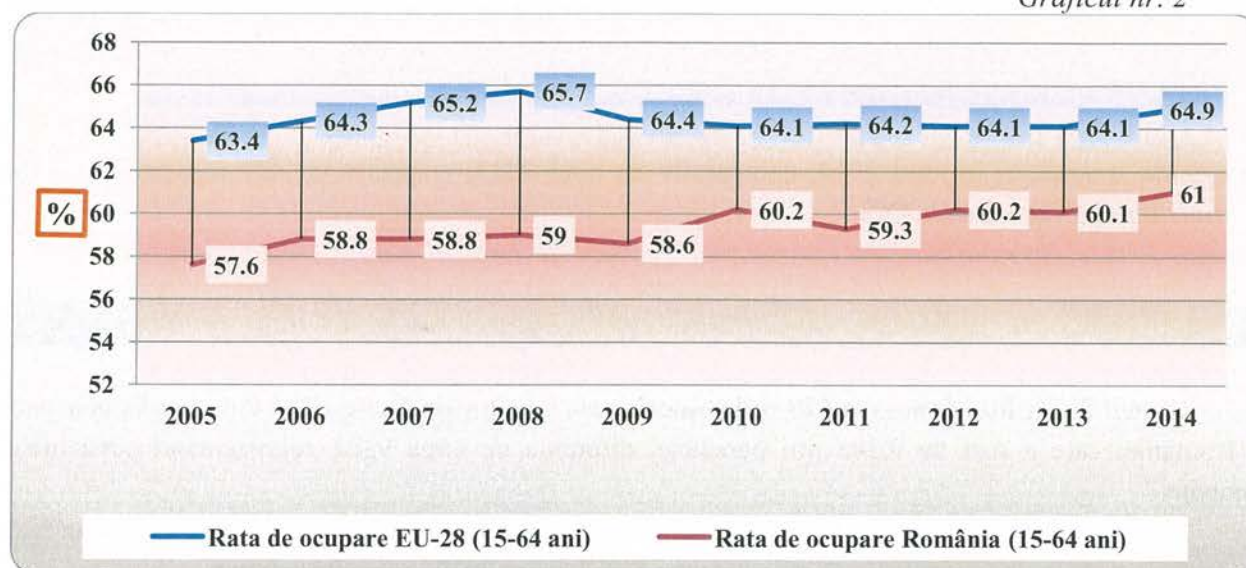
▪ **Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) de 61,0% a crescut** cu circa 1% față de anul 2013, dar este sub rata înregistrată la nivelul UE cu 3,9%. Acest indicator a înregistrat o ușoară creștere față de anul 2013 și avea în anul 2014, ca și în anii anteriori, valori mai ridicate pentru bărbați.

În cadrul acesteia, populația din grupa de vârstă cuprinsă între 35-54 de ani a înregistrat cea mai ridicată valoare a ratei de ocupare în anul 2014, respectiv 78,1%, în creștere cu 0,4 % față de anul anterior.

La polul opus, cu o rată scăzută de ocupare de doar 22,5% s-a situat rata de ocupare a tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani, care, în anul 2014 a fost în scădere cu 0,4% față de anul precedent.

Evoluția ratei de ocupare a populației de muncă cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani, în perioada 2005-2014, la nivelul EU-28 și al României, se prezintă grafic astfel:

Graficul nr. 2

Sursa: Eurostat/Data statistic

Așa cum se poate observa din reprezentarea grafică anterioară, în România, **rata de ocupare** a persoanelor cu vârstă cuprinsă între 15-64 ani a înregistrat o **continuă creștere** în perioada 2005-2014, însă s-a situat **sub cea înregistrată la nivelul Uniunii Europene**.

Un alt aspect care rezultă din comparația datelor privind rata de ocupare este faptul că, în timp ce în România, în anul 2014, rata de ocupare față de anul 2005 a înregistrat o creștere de 3,4%, la nivelul UE, creșterea ratei de ocupare în anul 2014 față de anul 2005 este de 1,5%, mai puțin de jumătate față evoluția acesteia în România.

În toată această perioadă (2005-2014), decalajul cel mai mare (6,7%) dintre rata de ocupare de la nivelul UE și cea de la nivelul României a fost în anul 2008. Cel mai mic decalaj (3,9%) între România și UE, în ceea ce privește rata de ocupare, s-a înregistrat în ultimii cinci ani, cu excepția anului 2013, când decalajul a fost de 4%.

La nivelul UE analiza ratei de ocupare se realizează și pentru **segmentul de populație cu vârsta cuprinsă între 20-64 ani**, în contextul Strategiei Europa 2020, prin care s-a prevăzut că **75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 ani ar trebui să aibă un loc de muncă**.

România, prin *Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020* își propune să impulsioneze eforturile de a atinge **ținta națională** pentru anul 2020, stabilită sub nivelul celei ale Uniunii Europene, și anume o **rată de ocupare de 70% pentru populația în vârstă de 20-64 de ani**.

Luând în calcul același segment de populație, în anul 2014, în România, nivelul ratei de ocupare a populației cu vârstă cuprinsă între 20-64 de ani a fost de 65,7%, în creștere cu 1% față de anul 2013 și **la o distanță de 4,3 puncte procentuale față de ținta națională de 70%**, stabilită în contextul **Strategiei Europa 2020**, potrivit datelor comunicate de către INS.

În funcție de pregătirea profesională, nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare pentru persoanele în vârstă de muncă s-a înregistrat în rândul **absolvenților învățământului superior (82,5%)**, conform datelor ISCED 2011⁷ și Eurostat.

Pe măsură ce scade nivelul de educație, scade și gradul de ocupare, astfel încât din totalul persoanelor cu un nivel mediu de educație erau ocupate 65%, în timp ce numai jumătate din cele cu un nivel scăzut de educație erau ocupate.

Din totalul populației ocupate (67,9%), salariații dețin cea mai mare pondere, deși aceștia au înregistrat o scădere, în anul 2014, comparativ cu anul 2013, respectiv cu 421 mii persoane, tot potrivit datelor furnizate de INS.

Rata șomajului

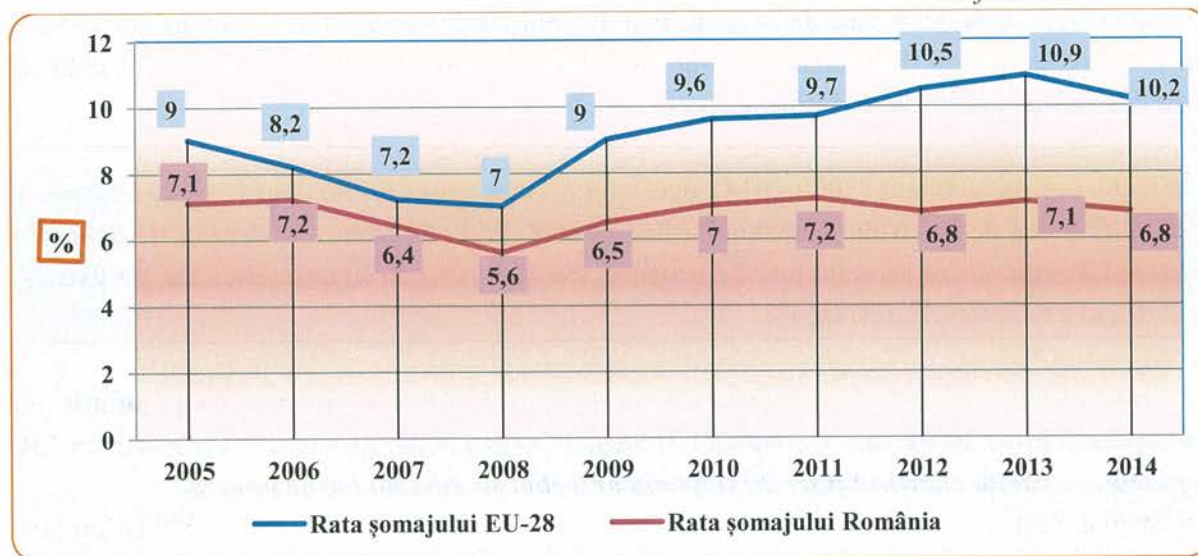
În anul 2014, România avea **629 mii șomeri**, ceea ce reprezintă circa 7% din populația activă a României care a fost de 9.243 mii persoane, diferența de circa 93%, reprezentând persoanele ocupate.

În România, **numărul șomerilor** a înregistrat o scădere în anul 2014, cu 24 mii persoane față de anul precedent și o creștere cu 2 mii persoane față de anul 2012, potrivit Eurostat.

Rata șomajului a fost de 6,8% în anul 2014 în scădere cu 0,3% comparativ cu anul precedent și egală cu rata șomajului din anul 2012, tot potrivit datelor furnizate de Eurostat.

Evoluția ratei șomajului în Uniunea Europeană și România, în perioada 2005-2014, potrivit datelor Eurostat, se prezintă grafic astfel:

Graficul nr. 3

Potrivit reprezentării grafice anterioare, rata șomajului în România a înregistrat un nivel de circa 7%, cu excepția anului 2008, când s-a înregistrat cel mai scăzut nivel din toată perioada. Trendul descrescător din perioada 2005-2008, a fost urmat de o creștere ușoară în perioada 2009-2011, pentru ca, în perioada următoare (2012-2014), să se înregistreze atât creșteri cât și descreșteri de la un an la altul.

⁷ISCED Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED) este structura de clasificare pentru organizarea de informații cu privire la educația și formarea profesională întreținute de către Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO). Ea face parte din familia internațională a clasificărilor economice și sociale ale Organizației Națiunilor Unite.

Evoluția ratei șomajului în România, în această perioadă, a urmat, în general, trendul de la nivelul UE, excepție făcând anul 2012 când, în România, rata șomajului a scăzut față de anul precedent, în timp ce la nivelul UE s-au înregistrat creșteri.

În perioada 2005-2014, **rata șomajului în România s-a menținut sub rata șomajului înregistrată la nivelul Uniunii Europene**, remarcându-se anul 2007, în care s-a înregistrat cel mai mic ecart (0,8%) între cele două rate ale șomajului, la polul opus situându-se anul 2013 cu cea mai mare diferență (3,8%).

În toată această perioadă se mai remarcă faptul că, în anul 2013, în România s-a înregistrat același nivel al ratei șomajului cu cel din anul 2005 (7,1%).

De asemenea, un alt aspect care rezultă din graficul anterior este faptul că, în timp ce la nivelul României rata șomajului în anul 2014 este ușor sub nivelul din anul 2005, la nivelul UE situația este inversă, în sensul că în anul 2014 se înregistrează un nivel mai ridicat față de anul 2005.

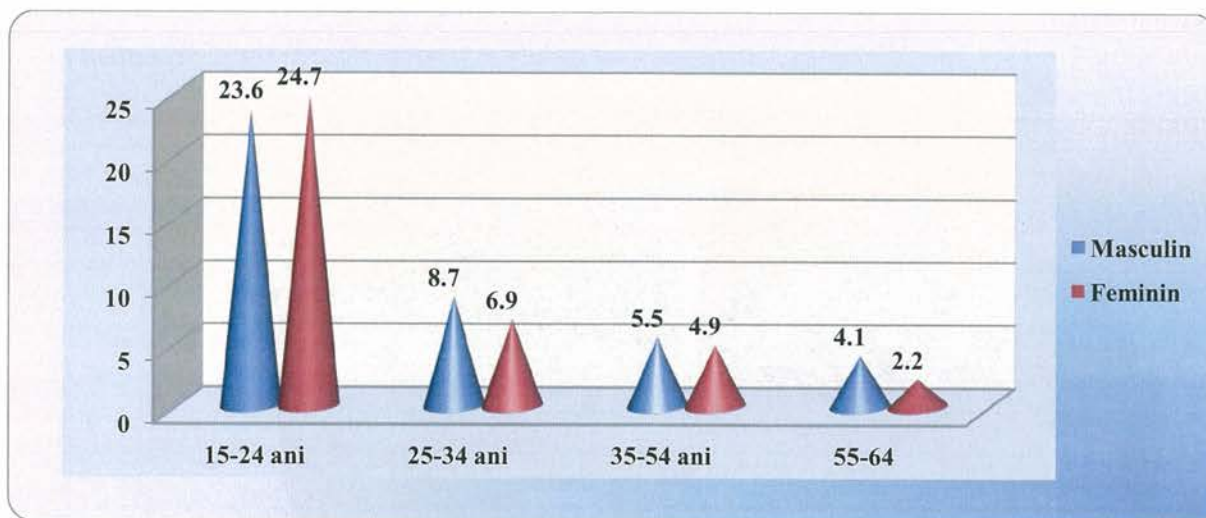
❖ Referitor la **șomajul înregistrat pe sexe**, în anul 2014 diferența dintre cele două rate ale șomajului a fost de 1,2 puncte procentuale (7,3% pentru bărbați și 6,1% pentru femei, în scădere față de anul 2013), iar pe **medii rezidențiale** de 2,8 puncte procentuale (8,1% pentru urban și 5,3 pentru rural), în scădere cu 0,6% în mediul urban și în creștere cu 0,1% în mediul rural față de anul 2013.

❖ În ceea ce privește **grupele de vârstă**, în anul 2014 cea mai mare rată a șomajului s-a înregistrat în cadrul grupe de vârstă cuprinsă între 15-24 de ani (24,7% pentru femei și 23,6% pentru bărbați), iar cea mai mică rată a șomajului s-a înregistrat la grupa de vârstă cuprinsă între 55-64 ani (4,1% pentru bărbați și 2,2% pentru femei).

În cadrul celorlalte grupe de vârstă, bărbații au înregistrat o rată a șomajului mai mare decât femeile, ecartul între cele două sexe fiind cuprins între 0,6% și 1,8%.

Reprezentarea grafică a ratei șomajului pe grupe de vârstă și sexe, în anul 2014, exprimată în procente, se prezintă astfel:

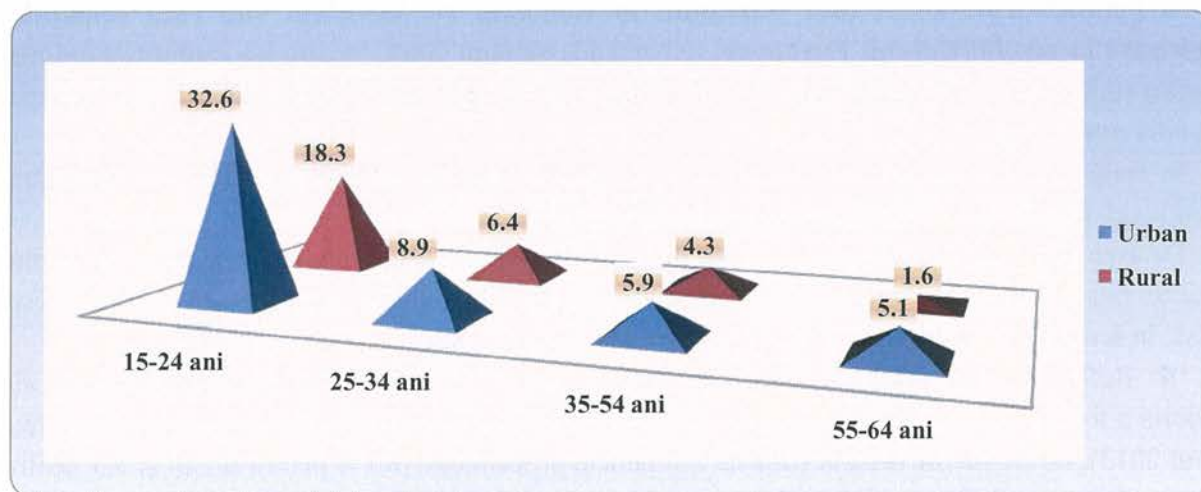
Graficul nr. 4

Din graficul anterior rezultă că, pentru trei din cele patru categorii de vârstă, bărbații au înregistrat o rată a șomajului mai mare decât femeile, excepție făcând tinerii din categoria cuprinsă între 15-24 ani, unde situația este inversă, adică șomajul în rândul persoanelor de sex feminin este peste nivelul șomajului persoanelor de sex masculin.

❖ Rata șomajului în cadrul grupelor de vârste și în funcție de **mediul rezidențial**, exprimată în procente, a înregistrat cele mai mari valori în mediul urban, astfel:

Graficul nr. 5

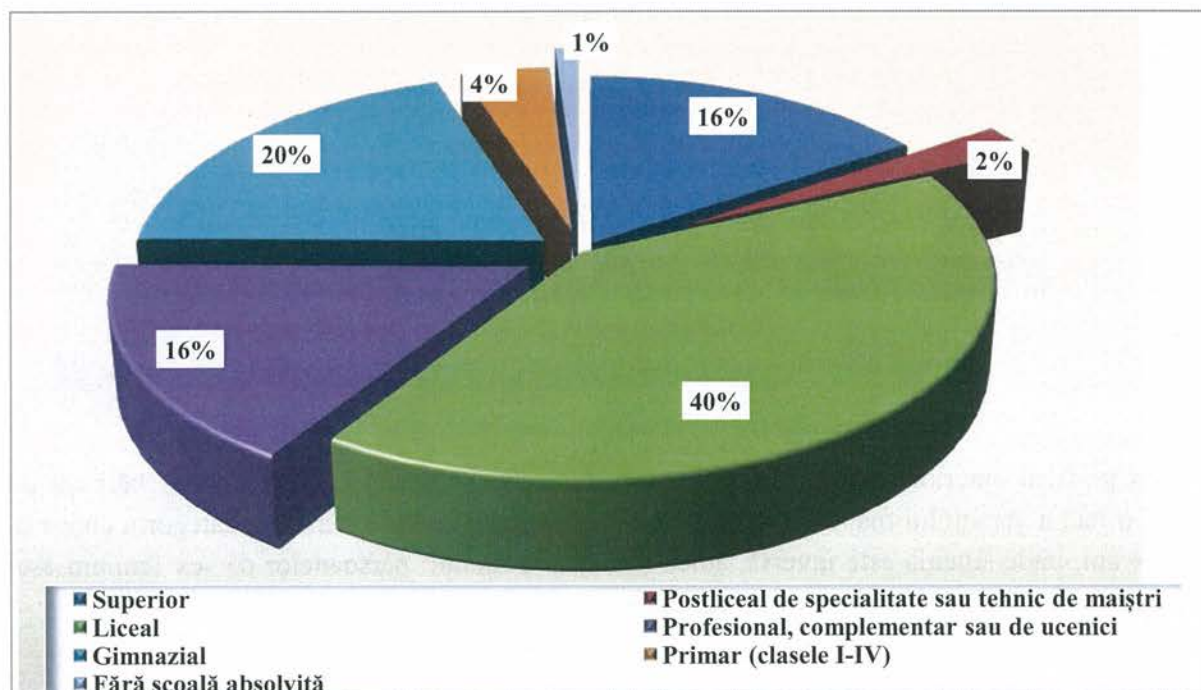

Astfel, **cea mai mare rată a șomajului** s-a înregistrat **în rândul tinerilor**, în cadrul grupeii de vârstă cuprinsă între 15-24 ani, cu valori **aproape duble în mediul urban, față de mediul rural**. Pe de altă parte, cele mai mici valori s-au înregistrat în grupa de vârstă cuprinsă în intervalul 55-64 de ani cu valori de trei ori mai mari în mediul urban față de mediul rural.

În mediul urban, rata șomajului a înregistrat **cele mai mari valori** în cadrul tuturor categoriilor de vârstă, acest lucru fiind influențat și de distribuția populației active din anul 2014 pe medii de rezidență, cel mai mare număr, respectiv 5.078 mii persoane, fiind în mediul urban, în timp ce diferența se situează în mediul rural, adică 4.165 mii persoane.

❖ **În funcție de nivelul de instruire**, tot potrivit Eurostat, numărul de șomeri din anul 2014, se prezintă astfel:

Graficul nr. 6

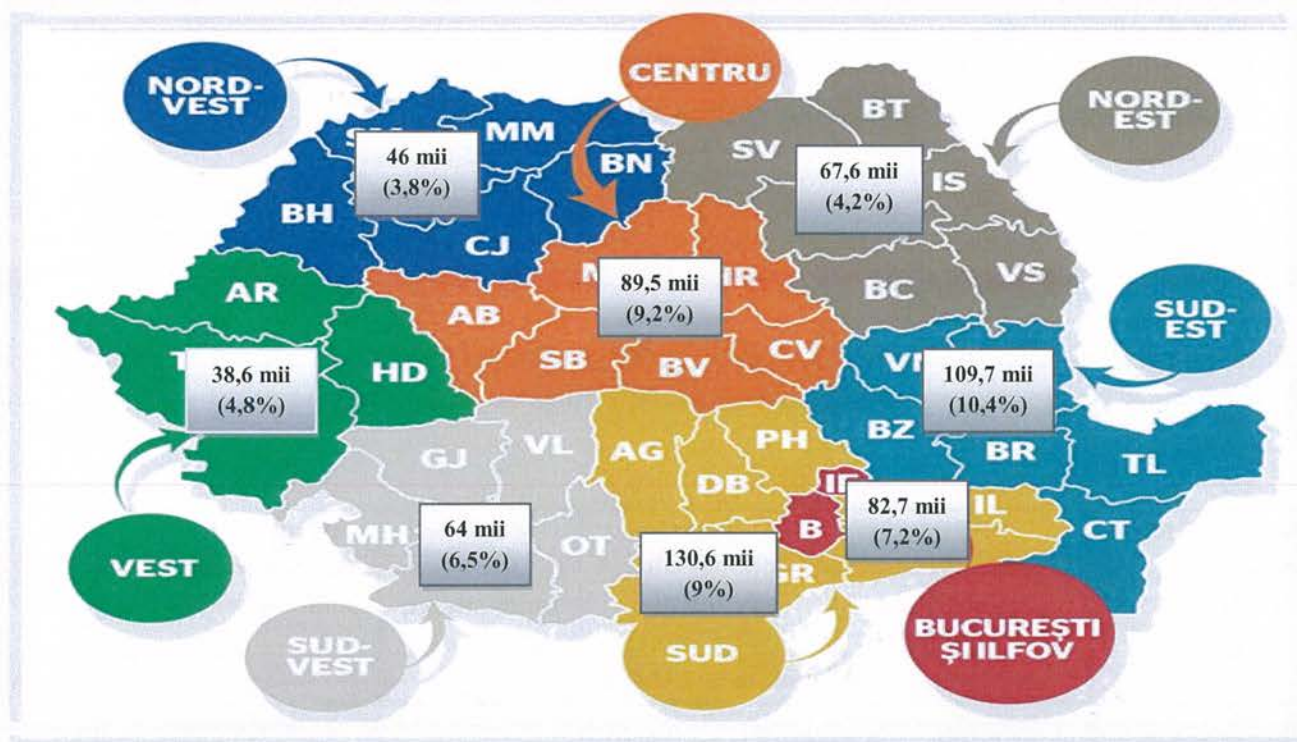

Astfel, după cum se poate observa și în reprezentarea grafică, cea mai mare pondere din numărul total de șomeri o dețineau cei cu liceul absolvit, urmați de șomerii cu studii gimnaziale. La polul opus se situau șomerii fără școală absolvită și cei cu studii postliceale de specialitate sau tehnice.

În concluzie, în anul 2014, categoria care a înregistrat numărul cel mai mare de șomeri o reprezintă tinerii (cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani) care dețin circa jumătate din numărul total al șomerilor în funcție de mediul de rezidență, în funcție de sex și în funcție de nivelul de instruire, până la nivelul învățământului liceal.

➤ **La nivel național, distribuția în anul 2014 a celor 629 mii persoane șomere, precum și rata șomajului (%) înregistrată la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare se prezintă astfel:**

Figura nr. 3

Tot potrivit datelor furnizate de Eurostat, **cel mai mare număr de șomeri** s-a înregistrat în regiunea Sud- Muntenia și Sud-Est. La polul opus, cu cel mai mic număr, situându-se regiunea Vest și regiunea Nord-Vest.

Celelalte patru regiuni înregistrează, în medie, un număr de șomeri situat între 64 mii persoane și 89,5 mii persoane.

Rata șomajului (ponderea șomerilor în populația activă), a urmat, în general, aceeași tendință ca zonele geografice cu numărul de șomeri, înregistrându-se cele mai scăzute valori în regiunile Nord-Est și Nord-Vest, iar cele mai ridicate valori s-au înregistrat în trei regiuni Sud-Est, Centru și Sud-Muntenia.

În anul 2014, s-au înregistrat rate ale șomajului comparabile cu cea de la nivel național în celelalte două regiuni, respectiv Sud-Vest și București-Ilfov.

Din datele prezentate anterior, rezultă că regiunile Sud-Muntenia și Sud-Est au înregistrat în anul 2014 cel mai mare număr de șomeri și cel mai ridicat nivel al ratei șomajului, în timp ce la nivelul regiunii Vest s-a înregistrat cel mai scăzut număr de șomeri, cea mai redusă rată a șomajului înregistrându-se în regiunea Nord-Vest.

4. Scurtă prezentare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege, administrează și gestionează împreună cu structurile teritoriale bugetul asigurărilor pentru șomaj și funcționează sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

ANOFM are în subordine, la nivel teritorial, următoarele unități cu personalitate juridică, cu rang terțiar de subordonare:

- a) agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București (42 unități);
- b) centrele regionale de formare profesională a adulților (8 unități);
- c) Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov.

Ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice a delegat președintelui ANOFM atribuțiile prevăzute de dispozițiile legale în vigoare pentru ordonatorul principal de credite al bugetului asigurărilor pentru șomaj.

În perioada 2012-2014, **fondurile publice** pentru susținerea sistemului asigurărilor pentru șomaj, precum și **ponderea acestora în produsul intern brut (PIB)**, se prezintă astfel:

Tabelul nr. 1

Nr. crt.	Anul	Plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj* (milioane lei)	Plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj (milioane EURO)	PIB ** (milioane lei)	Pondere plăți din bugetul asigurărilor pentru șomaj în PIB %
0	1	2	3	4	5=2/4*100
1.	2012	1.736	389 ⁸	596.682°	0,29
2.	2013	1.779	402 ⁹	637.456°	0,28
3.	2014	1.558	350 ¹⁰	669.500°	0,23

* Sursa: Situațiile financiare anuale ale ANOFM

** Sursa: Institutul Național de Statistică

În concluzie, în anul 2014, plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de **1.558 milioane lei** (350 milioane euro) au reprezentat **0,23% din PIB**, în scădere comparativ cu anii 2013 și 2012 (când aceste cheltuieli au reprezentat 0,28%, respectiv 0,29% din PIB). Această scădere s-a datorat, în principal, reducerii numărului de șomeri în anul 2014 față de anul 2013.

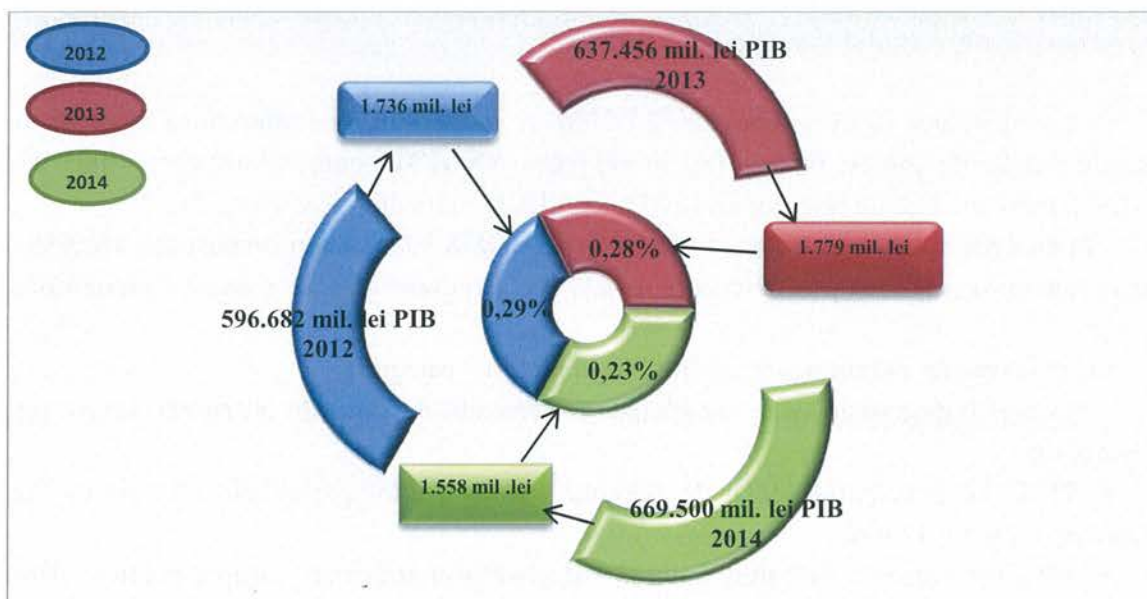
⁸Valoare calculată la un curs mediu, pentru anul 2012, potrivit BNR 1 EUR=4,4560

⁹Valoare calculată la un curs mediu, pentru anul 2013, potrivit BNR 1 EUR=4,4190

¹⁰Valoare calculată la un curs mediu, pentru anul 2014, potrivit BNR 1 EUR=4,4446

Reprezentarea grafică a **ponderii plăților din bugetul asigurărilor pentru șomaj în PIB**, în perioada 2012-2014, se prezintă după cum urmează:

Graficul nr. 7

Din fondurile alocate, **în perioada 2012-2014**, entitatea a asigurat plata indemnizației doar pentru **șomerii înregistrați**, adică pentru un număr de 478 mii persoane, mai mic decât numărul total al șomerilor (629 mii persoane) întrucât aceștia din urmă cuprind și șomerii neînregistrați.

La finele anului 2014, numărul total de șomeri, potrivit Eurostat, de 629.000 persoane a rezultat în urma Anchetei Forței de Muncă în Gospodărie (AMIGO) desfășurate pe întreg cuprinsul țării, care este efectuată trimestrial de către Institutul Național de Statistică, la circa 30.000 de gospodării. Această anchetă are ca referință săptămâna dinaintea înregistrării persoanelor ca șomere în evidențele ANOFM, permițând astfel obținerea de date conjuncturale asupra mărimii și structurii ofertei de forță de muncă și evidențierea fenomenelor cu caracter sezonier care se manifestă pe piața forței de muncă.

Șomerul neînregistrat reprezintă persoana care nu întrunește una din condițiile **șomerului înregistrat** la ANOFM, respectiv:

- este în căutarea unui loc de muncă de la vârsta de minimum 16 ani și până la îndeplinirea condițiilor de pensionare;
- starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice o fac aptă pentru prestarea unei munci;
- nu are loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru șomaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare;
- este disponibilă să înceapă lucrul în perioada imediat următoare dacă s-ar găsi un loc de muncă;
- este înregistrată la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Numărul total de șomeri înregistrați la finele lunii decembrie 2014 a fost de **478.338 persoane** (influențat de intrările și ieșirile din an), crescând cu 9.489 persoane față de cel al lunii anterioare, având în vedere că, în anumite domenii (construcții, agricultură) sunt mai puține solicitări pe piața muncii în sezonul rece.

Acest trend a existat și în anii precedenți, în sensul că, numărul șomerilor înregistrați a scăzut începând cu luna martie și a crescut spre sfârșitul anului, menținându-se aproximativ la același nivel până în luna martie a anului următor.

În toată perioada cuprinsă între anii 2012-2014, **anul 2014 se remarcă ca fiind anuo cu cel mai mic număr de șomeri înregistrați în evidența ANOFM**, numărul acestora fiind în scădere cu 33.995 persoane față de finele anului 2013 și cu 15.437 față de finele anului 2012.

În luna decembrie 2014, din numărul totalul de 478.338 șomeri înregistrați, **140.955 au fost șomeri indemnizați, în timp ce diferența de 337.383 persoane au fost șomeri neindemnizați.**

După **forma de indemnizare**, șomerii se împart în 3 categorii:

➤ **Șomeri indemnizați care beneficiază o perioadă de timp de indemnizația de șomaj, în cuantum de:**

- **75%** din indicatorul social de referință¹¹(ISR), pentru persoanele care au un stagiul de cotizare de cel puțin 12 luni;

- **75%** din valoarea ISR **plus o sumă** calculată prin aplicarea - asupra mediei salariului de bază lunar brut pe ultimele 12 luni de stagiul de cotizare – a unei cote procentuale diferențiate **în funcție de stagiul de cotizare** (între 3% pentru stagiul de cel puțin trei ani, ajungând până la 10% pentru stagiul de cel puțin 20 de ani);

- **50%** din indicatorul social de referință (absolventii instituțiilor de învățământ și ai școlilor speciale);

➤ **Șomeri neindemnizați, nu mai beneficiază de indemnizație de șomaj, dar sunt în căutarea unui loc de muncă, fiind încă în evidența ANOFM.**

Din comparația celor două categorii de șomeri, indemnizați și neindemnizați, cu anul precedent, rezultă că, prima categorie, adică **șomerii indemnizați au scăzut ca număr** (cu 58.671) de peste două ori față de cei neindemnizați, în timp ce **șomerii neindemnizați au crescut ca număr** (cu 24.676).

Se poate concluziona că nu întotdeauna măsurile luate de ANOFM sau facilitățile acordate angajatorilor în vederea creșterii gradului de ocupare din rândul șomerilor conduc către încadrarea persoanelor care au fost înregistrate la un moment dat ca șomeri. În aceste condiții, după expirarea perioadei în care o persoană a beneficiat de indemnizație de șomaj, aceasta trece dintr-o categorie în alta, adică din șomeri indemnizați la șomeri neindemnizați, dar rămâne încă în evidență ca șomer înregistrat, întrucât nu a fost angajată și este încă în căutarea unui loc de muncă.

¹¹ Conform Legii nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit art33^1 din Legea nr. 76/2002 valoarea indicatorului de referință pentru anul 2014 a fost de 500 de lei.

Din numărul total de șomeri indemnizați existenți în evidențele ANOFM la sfârșitul lunii decembrie 2014, circa **două treimi** o reprezintă șomerii care încasează indemnizație de șomaj **cel puțin în sumă de 375 lei** și diferența, de **o treime**, este reprezentată de șomerii care primesc indemnizații de șomaj de maxim **250 lei**.

Din numărul total de șomeri înregistrați la 31 decembrie 2014 (478.338), peste jumătate din aceștia sunt bărbați (58%), în timp ce femeile au reprezentat diferența de 42%.

Cuantumul **indemnizației de șomaj medii lunare** a fost de **405 lei** la sfârșitul lunii decembrie a anului **2014 în scădere** cu 91 de lei față de luna decembrie a anului 2013, acest lucru datorându-se scăderii numărului de șomeri indemnizați cu 24 mii de persoane.

Programul de ocupare a forței de muncă al ANOFM

Anual, la nivelul ANOFM, se adoptă **Programul de ocupare a forței de muncă al ANOFM** care a avut la bază obiectivele Programului de Guvernare 2013-2015, precum și obiectivele strategice ale Uniunii Europene în materie de ocupare în perspectiva Europa 2020, inclusiv acțiuni subscrise viitoarei scheme de Garanție pentru tineri pentru perioada 2014-2015.

Principalele obiective generale ale Programului de ocupare a forței de muncă pentru anul 2014¹², au fost:

- creșterea gradului de ocupare și promovarea incluziunii sociale;
- creșterea gradului de ocupare a tinerilor și a persoanelor de etnie romă;
- facilitarea tranziției de la șomaj către ocupare;
- îmbunătățirea și consolidarea competențelor profesionale ale persoanelor în căutarea unui loc de muncă.

În vederea plasării în muncă, persoanele înregistrate în evidențele ANOFM au beneficiat de pachete personalizate de măsuri, fiind cuprinse în una sau mai multe măsuri de stimulare a ocupării.

Măsurile de bază ale serviciului public de ocupare sunt **medierea muncii, informarea și consilierea personală** și au o pondere însemnată, de circa **86%** (319.781 persoane) în totalul măsurilor care au condus la ocuparea celor 371.363 de persoane.

O altă măsura activă de combatere a șomajului o reprezintă **programele de formare profesională/evaluare a competențelor/ucenicie** organizate de ANOFM.

Cele mai multe cursuri de formare profesională/evaluare de competențe, au fost organizate prin rețeaua proprie de centre (75%). Astfel, prin rețeaua proprie de centre au fost cuprinse în programe de formare profesională/evaluare de competențe 29.954 persoane, din care o pondere însemnată (62%) au urmat cursuri prin centrele proprii regionale de formare profesională a adulților, diferența (38%) a participat la cursuri organizate în cadrul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă.

De asemenea, au fost cuprinse în cursuri de formare profesională și alte 9.971 persoane șomere, prin intermediul furnizorilor autorizați de formare profesională, cu care agențiile pentru ocuparea forței de muncă au încheiat contracte.

¹² Buletin Statistic pe anul 2014 al Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice

ANOFM a acordat o atenție deosebită persoanelor aparținând unor grupuri dezavantajate pe piața muncii. Conform datelor transmise de către agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, situația persoanelor cuprinse la cursuri, aparținând acestor grupuri dezavantajate se prezintă astfel:

- 3.244 șomeri de lungă durată,
- 13.950 șomeri din mediul rural,
- 93 șomeri cu dizabilități,
- 759 șomeri de etnie romă,
- 11 șomeri postinstituționalizați,
- 336 persoane aflate în detenție.

În ceea ce privește **egalitatea de șanse**, datele centralizate la nivel național arată că peste jumătate (57%) din numărul total de participanți la cursuri/evaluări de competențe/programe de ucenicie la finele anului 2014 îl reprezintă femeile (22.831 cursanți femei).

În concluzie, potrivit datelor comunicate de ANOFM, în anul 2014, ca urmare a implementării **Programului Național de Ocupare a Forței de Muncă**, s-a realizat **încadrarea a 371.363 persoane**, din care 215.296 persoane provin din mediul urban, iar 156.067 din mediul rural.

5. Analiza de ansamblu a situațiilor financiare ale ANOFM

Conform datelor din contul de execuție **centralizat** întocmit de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la data de 31.12.2014 cuprinde:

- ☒ veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru șomaj;
- ☒ veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31.12.2014, derulat prin ANOFM, se prezintă după cum urmează:

Tabelul nr. 2

-mil. lei-

Nr. crt.	Denumire indicator	Buget definitiv	Execuție	Execuție/ Buget %
0	1	2	3	4=3/2*100
I	Venituri totale, din care:	1.916	1.790	93,42
I.1	Venituri ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.662	1.538	92,54
I.2	Venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	254	252	99,21
II	Cheltuieli totale, din care:	1.684	1.558	92,52
II.1	Cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj	1.662	1.538	92,54
II.2	Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	22	20	90,91
III	Excedent/ Deficit, din care:	232	232	100
III.1	Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	0	0	-
III.2	Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	232	232	100

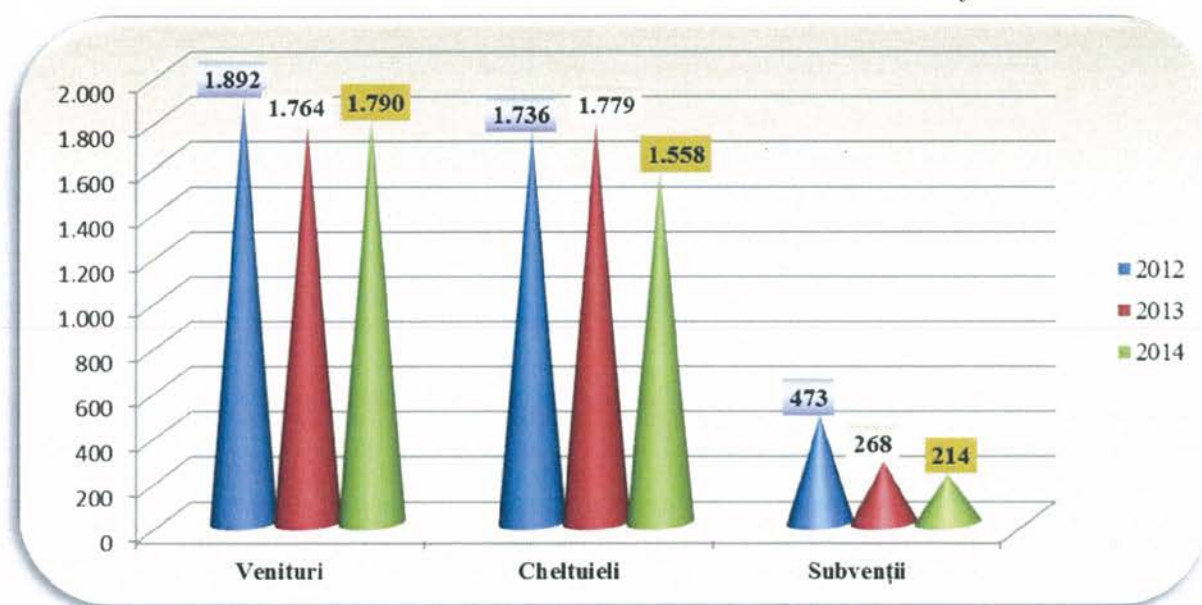
Analizând datele prezentate prin contul de execuție centralizat al bugetului asigurărilor pentru șomaj, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, la data de 31.12.2014, se constată ca au fost realizate venituri în sumă de 1.790 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat în sumă de 214 milioane lei) și cheltuieli de 1.558 milioane lei (cumulat pentru sistemul de asigurări pentru șomaj și fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale).

Astfel, **execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj s-a încheiat cu un excedent aferent anului 2014 în sumă de 232 milioane lei**, provenind numai din excedentul înregistrat în execuția fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2014 a fost în sumă de 214 milioane lei, **reprezintă 12% din totalul veniturilor încasate** aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj în sumă de 1.538 milioane lei și a fost cu 25% mai mică decât suma încasată în anul 2013.

Grafic, **evoluția veniturilor, cheltuielilor și a subvenției** primite de la bugetul de stat, în perioada 2012-2014, în milioane lei, se prezintă astfel:

Graficul nr.8

Din datele prezentate în graficul anterior rezultă că, în anul 2014, nivelul veniturilor a fost mai mare față de anul precedent, dar sub nivelul celor din anul 2012, iar cheltuielile efectuate în anul 2014 au fost mai mici atât față de anul 2013 cât și față de anul 2012.

Și subvenția încasată în anul 2014 a înregistrat suma cea mai mică, fiind la circa jumătate față de anul 2012, această situație datorându-se și menținerii eronate la finele anului 2012 a soldului în sumă de 163 milioane lei, nevrat la buget.

Detaliat, execuția bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj pentru anul auditat, 2014, derulat prin Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, se prezintă astfel:

În perioada 2012-2014, evoluția principalilor indicatori ai execuției bugetare, se prezintă astfel:

Tabelul nr. 3

Indicatori	Realizări 31.12.2012	Realizări 31.12.2013	Realizări 31.12.2014	Realizări 2014 comparativ cu 2012 (%)	Realizări 2014 comparativ cu 2013 (%)	-mil. lei- (%) în anul 2014 pe categorii de venituri și cheltuieli
0	1	2	3	4=3/1*100	5=3/2*100	6=rd.2/rd.1...*100
TOTAL VENITURI, din care:	1.892	1.764	1.790	95	101	100
Contribuțiile angajatorului	782	820	880	113	107	49
Contribuțiile asiguraților	566	593	635	112	107	35
Venituri nefiscale	20	24	11	55	46	1
Subvenții de la bugetul de stat	473	268	214	45	80	12
Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	51	59	50	98	85	3
TOTAL CHELTUIELI, din care:	1.736	1.779	1.558	89	87	100
Cheltuieli de personal	79	91	104	132	114	7
Bunuri și servicii	66	62	42	64	67	3
Dobânzi	0	0,3	0,2	-	66	0,1
Subvenții	2	2	3	150	150	0,1
Transferuri între unități ale administrației publice	398	378	332	83	88	21
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare	115	115	85	74	74	5
Asistență socială	1.052	1.097	987	94	90	63
Alte cheltuieli	29	45	19	65	42	2
Cheltuieli de capital	3	3	2	66	66	0,2
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-8	-14	-16	200	114	-1
Excedent/Deficit, din care:	156	-15	232	149	1.547	-
Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	-49	-219	0	0	0	-
Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	205	204	232	114	113	-

1. Veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj încasate în anul 2014, în sumă de 1.790 milioane lei, au crescut cu circa 1% față de anul 2013 și au scăzut cu 5% față de anul 2012 și sunt constituite din:

- veniturile sistemului asigurărilor pentru șomaj, 1.538 milioane lei;
- veniturile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 232 milioane lei.

O pondere importantă în totalul veniturilor încasate în anul 2014 o reprezintă **contribuțiile de asigurări (angajatori și asigurați)**, de circa **85%**, care în anul 2014 au fost în sumă totală de 1.515 mil. lei.

Cotele de contribuții obligatorii la bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru anul 2014, sunt cele prevăzute la art. 296¹⁸, alin. (3), lit. d) și f) din **Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal**, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj, atât cea individuală, cât și cea datorată de angajator, este de 0,5%;
- contribuția datorată de angajator la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale este de 0,25%.

Contribuțiile de asigurări (angajatori și angajați) în sumă de 1.515 milioane lei, au înregistrat o creștere de 7 % față de anul 2013 și sunt constituite din:

- contribuțiile angajatorilor în sumă de 880 milioane lei, reprezintă 49% din totalul veniturilor încasate și au înregistrat o creștere de 7% față de anul precedent. Din acestea ponderea cea mai importantă (72%) o reprezintă contribuțiile de asigurări pentru șomaj în sumă de 635 milioane lei, iar diferența (28%) este reprezentată de contribuția la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale în sumă de 245 milioane de lei.
- contribuțiile asiguraților , în sumă de 635 milioane lei, au înregistrat o creștere de 7% față de anul precedent.

În categoria veniturilor intră și **subvențiile** (12% din total) primite de bugetul asigurărilor pentru șomaj de la bugetul de stat, care sunt în sumă de 214 milioane lei și au scăzut cu 20% față de anul 2013.

Potrivit datelor raportate prin contul de execuție centralizat al ANOFM, **gradul de încasare a veniturilor** totale la bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost de **numai 44%**, cauza principală fiind gradul scăzut de colectare a acestor venituri de către ANAF, reprezentat de contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de către angajatori și asigurați. Astfel, din totalul contribuțiilor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 3.595 milioane lei, în anul 2014 s-a încasat efectiv numai suma de 1.515 milioane lei, reprezentând doar 42 % din nivelul contribuțiilor datorate. Dintre contribuțiile totale datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj, cel mai scăzut grad de colectare l-au avut, ca și în anul precedent, contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori (doar de 27%).

2. Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj

Cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, în anul 2014, în sumă de 1.558 milioane lei sunt compuse din:

- cheltuielile sistemului asigurărilor pentru șomaj, 1.538 milioane lei;
- cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 20 milioane lei.

Cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31 decembrie 2014 comparativ cu anul 2013, au scăzut cu 13%, ceea ce în valori absolute a condus la o reducere de 221 milioane lei.

Cheltuielile cu *Bunurile și serviciile* au fost mai mici cu 33% în anul 2014 față de anul 2013, ca urmare a finalizării, în anul 2013, a unui contract de prestări servicii informatice pe care entitatea îl avea în derulare.

Scăderi de circa 10% se înregistrează și la următoarele categorii de cheltuieli:

- *Transferuri între unități ale administrației publice* - aferente plății contribuțiilor sociale pentru indemnizațiile de șomaj;
- *Asistență socială* - urmare a scăderii cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj pentru șomeri și absolvenți.

Scăderea cheltuielilor s-a datorat, în principal, reducerii numărului de șomeri indemnizați la sfârșitul lunii decembrie 2014 față de sfârșitul lunii decembrie a anului 2013 cu 33.995 persoane.

La titlul *Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare* cheltuielile au fost cu 26% mai mici decât în anul precedent, ca urmare a finalizării în anul 2014 a unor proiecte derulate în anul 2013.

Cheltuielile înregistrate la titlul *Alte cheltuieli* au fost cu 58% sub nivelul celor din anul precedent, ca urmare a scăderii numărului de societăți intrate în insolvență pentru care se asigură plata creanțelor salariale, din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Cheltuielile de personal au crescut cu 14%, față de anul 2013, ca urmare a achitării tranșelor aferente anilor 2014 și 2015 din sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive având ca obiect achitarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului bugetar.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31.12.2014 s-a încheiat cu un excedent de 232 milioane lei și reprezintă excedentul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Cu privire la excedentul bugetului asigurărilor pentru șomaj care provine din excedentul la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale

Analizând datele prezentate prin contul de execuție **centralizat** al bugetului asigurărilor pentru șomaj, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la 31.12.2014, s-a constatat faptul că au fost realizate venituri în sumă totală de 1.790 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat în sumă de 214 milioane lei) și cheltuieli în sumă totală de 1.558 milioane lei (cumulat pentru sistemul asigurărilor pentru șomaj și fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale).

În perioada 2012-2014, evoluția deficitului bugetului asigurărilor pentru șomaj, a subvenției primite de la bugetul de stat, precum și a dobânzii plătite Trezoreriei Statului pentru împrumutul acordat în vederea acoperirii golurilor temporare de casă, se prezintă după cum urmează:

Tabelul nr. 4

- mil. lei-

Nr. crt.	Anul	Deficit mediu anual	Dobânda platită	Dobânda primită	Subvenție primită în an	Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale			
						Venituri	Cheltuieli	Excedent	Excedent cumulat
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2012	50	0	15	473	235	30	205	1.156
2	2013	218	0,3	19	268	249	45	204	1.360
3	2014	-	0,2	7	214	252	20	232	1.592
4	TOTAL	268	0,5	41	955	736	95	641	-
5	<i>Rd 5=rd 1+rd 2+rd. 3 / 3 ani</i>	89	0,2	14	318	245	32	214	-

Din tabelul de mai sus, rezultă că, în medie, în perioada analizată, deficitul mediu anual a fost de **89 milioane lei**. În aceste condiții, ANOFM a apelat la împrumuturi pentru care a plătit dobânzi de **0,2 milioane/an**. În toată această perioadă, pentru acoperirea deficitului s-au acordat subvenții de la bugetul de stat în medie de **318 milioane lei/an**.

În același timp, așa cum rezultă și din informațiile cuprinse în tabelul anterior, ANOFM a înregistrat la **fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale** (ca parte componentă a bugetului asigurărilor pentru șomaj), în medie, un excedent anual în sumă estimată de **214 milioane lei**.

În perioada analizată, ANOFM a constituit depozite la trezorerie, pentru care s-au încasat dobânzi de la trezorerie, în medie, în sumă totală de **14 milioane lei**.

Rezultă că excedentul cumulat la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale (1.592 milioane lei) ar fi acoperit fie subvențiile acordate timp de 5 ani, dacă ne raportăm la media subvențiilor de la bugetul de stat de 318 milioane lei/an, fie nivelul cheltuielilor dintr-un an la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Având în vedere cele prezentate anterior, precizăm că s-ar impune modificarea legislației existente prin posibilitatea utilizării excedentului la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale pentru acoperirea deficitului la bugetul asigurărilor pentru șomaj, care este subvenționat de la bugetul de stat.

De menționat că, în perioada analizată nivelul cheltuielilor suportate din fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale a fost de circa 13%, un nivel destul de redus față de cel al veniturilor, existând astfel rezerve/surse care ar putea fi utilizate/valorificate, prin modalitățile menționate anterior.

6. Constatările, concluziile și recomandările

Curții de Conturi a României urmare a misiunilor de audit financiar desfășurate în anul 2015

În conformitate cu Programul propriu de control/audit al Curții de Conturi pentru anul 2015, aprobat de Plenul Curții de Conturi a României, misiunile de audit s-au desfășurat la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și la unele agenții teritoriale. Din cele 42 de agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă aflate în subordinea ANOFM, 24 au fost verificate în mod direct de către echipa de audit de la nivel central, iar celelalte 18 agenții teritoriale au fost verificate de către Camerele de Conturi teritoriale.

Conform datelor existente pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice, plățile totale ale **bugetului general consolidat** au fost în anul 2014 în sumă de **226.327 milioane lei**, iar pentru **sistemul asigurărilor pentru șomaj** s-au efectuat plăți în sumă totală de **1.558 milioane lei** care reprezintă circa 1 % din acestea.

În anul 2015, au fost verificate de către Curtea de Conturi circa 61% din aceste plăți, respectiv 950 milioane lei.

În urma misiunilor de audit desfășurate atât la **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**, cât și la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, au fost estimate erori/abateri de către auditorii publici externi ai Curții de Conturi, după cum urmează:

- venituri suplimentare în sumă de 507 mii lei;
- prejudicii în sumă de 9.765 mii lei;
- abateri financiar contabile în sumă de 2.225.605 mii lei.

De menționat că, abaterile au fost identificate pe baza unor eșantioane stabilite de către echipele de audit, de unde au rezultat valori estimate ale abaterilor. Entitatea auditată are obligația legală să extindă verificările, să stabilească sumele certe pentru fiecare categorie de abateri și să dispună măsuri de remediere a acestora.

6.1. Principalele constatări identificate

A. Cu privire la calitatea gestiunii economico-financiare plățile efectuate cu încălcarea cadrului legal, unele dintre acestea generatoare de prejudicii, au constat, în principal, în următoarele:

- Plăți nelegale în sumă totală de **2.139 mii lei**, reprezentând indemnizații de șomaj (*acordate persoanelor ca urmare a pierderii locului de munca și absolvenților din învățământ care nu s-au putut angaja*) și venituri de completare (*acordate persoanelor disponibilizate prin concedieri colective*) efectuate/acordate către beneficiari cu încălcarea cadrului legal în vigoare.

Sumele au fost încasate necuvenit de către beneficiarii de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj, deoarece au realizat concomitent și venituri (salarii, activități independente, pensii, indemnizații pentru creșterea copilului), contrar cadrului legal, sau au fost admise într-o formă de învățământ, situații în care drepturile de șomaj trebuiau suspendate/încetate.

Prin nerealizarea încetării/suspendării plăților pentru indemnizații de șomaj s-au majorat nejustificat cheltuielile și plățile din bugetului asigurărilor pentru șomaj cu suma totală de 2.139 mii lei, reprezentând plăți pentru indemnizații de șomaj necuvenite, inclusiv contribuțiile datorate bugetului general consolidat aferente drepturilor necuvenite.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la 23 agenții teritoriale.

Abateri similare în sumă de **4.122 mii lei** s-au identificat și de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

De menționat că, această categorie de abateri a fost identificată și în misiunile de audit din anii precedenți.

- Deficiențe în monitorizarea, de către direcțiile de specialitate din cadrul ANOFM, a activității de informare și consiliere profesională, activitate care este destinată persoanelor în căutarea unui loc de muncă, fapt ce a condus la efectuarea de plăți nejustificate în sumă de **795 mii lei** către furnizorul serviciilor de informare și consiliere profesionale.

Activitatea de informare și consiliere constituie un ansamblu de servicii acordate, în mod gratuit, persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și se realizează de centre specializate,

organizate în cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, precum și de alte centre și furnizori de servicii din sectorul public sau privat.

Pentru prestarea acestor servicii, agenția teritorială încheie cu furnizorul un contract, prin care, acesta este obligat ca la finalizarea activității de informare și consiliere să redacteze o recomandare, dar acest fapt nu a rezultat din documentele justificative emise de furnizor. În aceste condiții, furnizorul a încasat suma de 795 mii lei fără să-și îndeplinească obligațiile contractuale.

Totodată, s-a mai reținut că, pentru aceeași categorie de *Servicii de orientare și de consultanță profesională*, utilizând informațiile de pe portalul SEAP (Sistemul Electronic de Achiziții Publice), s-a constatat că prețul de catalog utilizat de alți ofertanți este mai mic decât cel utilizat de către furnizor cu 58% din tariful/persoană (tariful utilizat în anul 2014 a fost de 250 lei, în timp ce un alt furnizor a prestat aceleași servicii la tariful de 145 lei).

- Plata nelegală din bugetul asigurărilor pentru șomaj a sumei de **163 mii lei**, reprezentând amenzi aplicate de către autorități publice și penalități facturate de furnizor. Sumele plătite nelegal au rezultat din derularea unor contracte de achiziții în cadrul proiectelor cu finanțare externă, fără ca la nivelul ANOFM să se ia măsurile legale de recuperare și reîntregire a creditelor bugetare utilizate nelegal pentru plata acestor sume.

- Plăți nelegale în sumă de **153 mii lei** efectuate din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru stimularea angajatorilor care au încadrat șomeri și au încetat raporturile de muncă ale acestora, înainte de termenul legal, precum și pentru persoane încadrate în muncă din rândul șomerilor în condițiile în care acestea beneficiau în același timp de drepturi de pensii.

Detaliat, situația se prezintă după cum urmează:

- a) au fost acordate necuvenit unor angajatori subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj în sumă de 55 mii lei pentru persoanele încadrate din rândul șomerilor de către aceștia întrucât aceste persoane beneficiau în același timp de diverse categorii de pensii (anticipate, anticipate parțiale sau limită de vârstă);

- b) efectuarea de plăți nelegale în sumă de 98 mii lei către angajatorii care au încasat subvenții din bugetul asigurărilor pentru șomaj și nu au respectat obligativitatea de a menține, în termenul legal, raporturile de muncă ale șomerilor pentru care, lunar, au beneficiat de subvenții.

Potrivit cadrului legal, agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă încheie convenții cu diverși angajatori, care încadrează șomeri și, în baza acestora, angajatorii încasează lunar, pentru fiecare șomer în parte, o sumă fixă din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

În situația în care angajatorii care au încasat subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj încetează raporturile de muncă ale șomerilor din motive imputabile angajatorului, aceștia sunt obligați să restituie sumele încasate cu titlu de subvenții.

Pentru a nu restitui aceste sume cu titlu de subvenții, angajatorii mențin relațiile de muncă cu șomerii doar pe o perioadă de 12 luni, perioadă în care încasează subvenția, deși cadrul legal prevede menținerea șomerilor în activitate la acești angajatori încă 6 luni după data încetării convenției.

Ulterior termenului de 12 luni, șomerii au încetat relațiile de muncă, prin demisie, din motive neimputabile angajatorului, dar au continuat activitatea la numai câteva zile la un alt angajator care, de asemenea, a încasat subvenții de la bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru încadrarea în muncă a unor persoane din rândul șomerilor.

În aceste cazuri, scopul prevăzut de lege și anume stimularea ocupării locurilor de muncă prin acordarea acestor subvenții, deci suportarea din partea statului a unui efort bugetar, nu a fost atins.

Abaterile au fost identificate de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la 22 agenții teritoriale.

Abateri similare în sumă de **123 mii lei** s-au identificat de către camerele de conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

- Plăți nelegale în sumă de **93 mii lei** efectuate de la bugetul asigurărilor pentru șomaj cu titlu de subvenție acordate unor angajatori care au încadrat tineri cu risc de marginalizare socială, dar, angajatorii au încetat raporturile de muncă cu aceștia, înainte de termenul legal.

- Plăți nelegale în sumă de **55 mii lei**, reprezentând cheltuieli cu telefonie mobilă peste limita stabilită prin ordinele emise de către ordonatorul principal de credite, respectiv președintele ANOFM.

- Plăți nelegale în valoare de **48 mii lei**, reprezentând servicii de pază și protecție pentru sediul central al ANOFM, fără ca furnizorul acestor servicii să dețină licență de funcționare emisă de organele în drept.

ANOFM a plătit servicii de pază și protecție furnizorului, pentru o parte din anul 2014, în situația în care licența de funcționare a acestuia expira la câteva zile de la data încheierii contractului de prestări servicii pentru anul 2014.

© Plăți nelegale în sumă estimată de **43 mii lei**, către furnizorul de lucrări la obiectivul de investiții „Amenajare curte interioară sediu”, urmare neexecutării de către furnizor a tuturor lucrărilor prevăzute în contract, cât și supraestimării valorii contractului.

O agenție teritorială a contractat efectuarea unor lucrări de amenajare a sediului dar, din verificarea pe teren a realității lucrărilor, s-a constatat că, în fapt, nu s-au executat toate lucrările de către furnizor. De asemenea, s-a mai reținut că unele dintre lucrările efectuate au fost supraevaluate, în condițiile în care prețul de achiziție al unor lucrări similare utilizat de alți ofertanți era mai mic, majorând în acest fel cheltuielile suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

• Raportarea eronată prin bilanțul centralizat încheiat la finele anului 2014 a bunurilor din domeniul public al statului, în sumă totală de **1.607 mii lei**, aflate în administrarea unora dintre agențiile teritoriale din subordinea ANOFM la care s-au constatat nereguli cu privire la:

a) Neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a unor imobile compuse din teren și construcții, a unor terenuri pe care se află amplasate construcții aparținând domeniului public al statului, precum și nereevaluarea unora dintre aceste imobile.

b) Necuprinderea unor imobile în fondul bunurilor din domeniul public al statului sau al unităților administrativ teritoriale, întrucât în cazul a 31 de entități subordonate ANOFM, s-a constatat că, între valoarea cumulată a terenurilor și construcțiilor în sumă de 104.828 mii lei și valoarea de 103.370 mii lei din contul *Fondul bunurilor din domeniul public al statului*, există o diferență în minus în sumă de 1.458 mii lei provenind din:

- imobile primite în folosință gratuită sau în administrare de la unități administrativ teritoriale, în baza unor hotărâri ale consiliilor locale, fără ca aceste imobile să fie înregistrate în patrimoniul entității;

- reparații capitale efectuate și înregistrate doar în contul *Construcții*, fără a fi reflectate și în *Fondul bunurilor aparținând domeniului public al statului*.

• Raportarea eronată, prin situațiile financiare, la finele anului 2014 a unor debite în sumă de **1.988 mii lei**, pentru care, la unele agenții teritoriale, s-au identificat următoarele deficiențe:

a) debite în sumă de 1.182 mii lei înregistrate pe numele unor societăți comerciale radiate de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (ONRC), din care:

- debite în sumă de 981 mii lei care nu mai pot fi recuperate de către agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, deoarece, debitorii care datorau aceste sume erau societăți pentru care s-a închis procedura de faliment, acestea fiind radiate urmare sentințelor pronunțate de către instanțele de judecată;

- debite nerecuperate în sumă de 201 mii lei datorate de către persoane juridice radiate de la ONRC și pentru care, unele agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă nu au întreprins demersuri în vederea recuperării debitelor.

b) debite în sumă de 776 mii lei, pentru care nu s-au efectuat toate demersurile legale în vederea recuperării acestora, deoarece unele agenții județene au demarat acțiuni de recuperare a debitelor în termenul de prescripție legal, dar, urmare acestora, sumele datorate nu s-au recuperat.

Agențiile teritoriale au emis doar somații și au înființat popriri, însă, nu au continuat procedurile legale în vederea recuperării sumelor datorate, limitându-se doar la a transmite debitorilor adrese de "continuare" a executării silite, astfel că debitele au rămas nerecuperate la finele anului 2014.

Abaterea a fost identificată de către echipa de audit de la nivel central, urmare verificărilor efectuate la unele agenții teritoriale.

Abateri similare în sumă de **678 mii lei** s-au identificat de către Camerele de Conturi teritoriale la nivelul unor agenții județene pentru ocuparea forței de muncă.

B. Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora, s-au identificat abateri după cum urmează:

- Nerespectarea prevederilor legale privind urmărirea încasării veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj în anul 2014, provenind din contribuții ale angajatorilor și angajaților în sumă totală de **2.049.468 mii lei**, pentru care nu se cunoaște componența analitică a acestora pe plătitori și pe vechimi, conform prevederilor legale.

ANOFM a raportat drepturi constatate de încasat în sumă de 2.099.217 mii lei, din care cea mai mare parte o reprezintă contribuțiile care au fost în sumă de **2.049.468 mii lei**. Aceste drepturi au fost înregistrate de către agențiile teritoriale în baza datelor transmise lunar de către unitățile Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), începând cu data de 1 ianuarie 2004, odată cu preluarea activității privind declararea, constatarea, controlul, colectarea și soluționarea contestațiilor pentru contribuția de asigurări pentru șomaj și a contribuției la fondul de garantare a plății creanțelor salariale, precum și alte contribuții datorate de persoanele juridice și persoanele fizice care au calitatea de angajator sau entitățile asimilate angajatorului, conform OG nr.86/2003 *privind unele reglementări în domeniul financiar*.

Contribuțiile de asigurări pentru șomaj se cuvin în continuare bugetului derulat prin ANOFM și sunt reglementate prin dispozițiile legale specifice, iar unitățile teritoriale din subordinea ANOFM efectuează înregistrarea în evidența contabilă a creanțelor de încasat, conform clasificăției bugetare funcționale, în baza comunicărilor lunare transmise de către unitățile teritoriale ANAF.

Din raportările efectuate de către agențiile teritoriale, la data de 31.12.2014, între drepturile constatate de încasat raportate de ANOFM prin contul de execuție și sumele confirmate de unitățile teritoriale ale ANAF (la solicitarea agențiilor teritoriale), se menține o diferență între cele două evidențe, în sumă de **1.011.702 mii lei**, care provine în cea mai mare parte de la un număr de 8 agenții teritoriale.

La celelalte 34 agenții teritoriale, la care s-au efectuat punctaje la finele anului 2014, **nu s-au înregistrat diferențe**, însă numai pentru 30 agenții teritoriale datele au fost confirmate în scris.

În plus, din punctajele efectuate între unitățile teritoriale ale ANOFM și cele ale ANAF, la finele anului 2014, la un număr de 2 județe, a rezultat că **acestea au în evidență creanțe cu vechimi de circa 10 ani, din care sume importante au vechime de peste 5 ani, depășind termenul legal de prescripție.**

Practic, ANOFM raportează, prin contul de execuție centralizat, contribuții duble față de datele aflate în evidența autorităților fiscale.

Pe parcursul anului 2014, ANOFM a inițiat demersuri către ANAF în vederea identificării unor soluții în ceea ce privește drepturile constatate de încasat provenind din contribuțiile datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj care nu corespund cu sumele aflate în evidența structurilor ANAF, nefiind finalizate la data misiunii de audit.

De menționat că aspecte similare au fost identificate și în anii precedenți.

- Nevirarea la bugetul de stat a sumei de **187 mii lei**, reprezentând drepturi neridicate de către beneficiari, întrucât aceștia nu și-au solicitat drepturile în termenul legal de prescripție de 3 ani.

- Nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și neurmărirea încasării unor sume suplimentare cu titlu de accesorii, în cuantum de **47 mii lei**, datorate de către angajatori la bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru neplata de către aceștia a debitelor datorate acestui buget. Angajatorii care nu au respectat prevederile legale aplicabile și au încasat necuvenit anumite sume de la bugetul asigurărilor pentru șomaj trebuie să restituie sumele, inclusiv cu accesoriile aferente acestora.

C. Cu privire la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare s-au identificat abateri care se concretizează, în principal, în:

• Nereguli în efectuarea unor operațiuni economice referitoare la ieșiri de bunuri, prin transmiterea fără plată a unor bunuri aflate în patrimoniul instituției, fără întocmirea documentelor justificative și fără obținerea aprobărilor legale, pentru bunuri în valoare estimată de **47.292 mii lei**. Bunurile la care s-au identificat nereguli, provin de la proiecte cu finanțare nerambursabilă finalizate, sunt înregistrate scriptic la nivelul aparatului central al ANOFM, dar faptic acestea se regăsesc la nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă.

În anul 2014, ANOFM nu a întocmit documente de predare/transfer prin care ordonatorul de credite, conform prevederilor legale, să aprobe ieșirea din evidențele contabile ale ordonatorului principal și intrarea în patrimoniul ordonatorilor terțiari de credite, a bunurilor achiziționate în implementarea unor proiecte a căror perioadă de implementare s-a încheiat.

În timpul misiunii de audit, s-au emis ordine, în sumă totală de 5.508 mii lei, prin care președintele ANOFM a aprobat transmiterea fără plată a unor bunuri din patrimoniul ANOFM în patrimoniul unităților din subordinea acestuia.

© Virarea eronată a sumei de **3.814 mii lei** în *contul Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuire*, încasată de către ANOFM de la instituția competentă din statul elvețian. Suma reprezintă o parte din contribuțiile pentru șomaj încasate de la cetățenii români care își desfășoară activitatea în Elveția, fără ca suma virată să fie însoțită de o declarație sau de un alt document emis de organul fiscal.

În *contul Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale, în curs de distribuire* se virează contribuții pentru care lunar **există obligații declarative**, astfel că, în lipsa unei astfel de declarații fiscale, acest virament efectuat eronat denaturează semnificativ situația obligațiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat pe care le datorează ANOFM.

Procedând în acest mod, ANOFM figurează în mod eronat în evidențele autorităților fiscale cu sume achitate în plus, deoarece *contul*, în care au fost virate eronat sumele, este un cont de "sume în curs de distribuire", din care se repartizează, lunar, sume pentru fiecare obligație la bugetul general consolidat cuprinsă în declarațiile fiscale, iar pentru această sumă virată eronat nu există obligația legală de a depune și declarația fiscală.

De menționat că aspecte similare au fost identificate și în anii precedenți.

• Nerespectarea de către ANOFM a principiului contabilității pe bază de angajamente și a independenței exercițiului pentru operațiuni economice în sumă de **1.075 mii lei**, întrucât, documentele aferente acestor operațiuni au fost primite de entitate până la depunerea situațiilor financiare anuale pe anul 2013 și exista astfel posibilitatea raportării corecte a acestora în anul 2013 și nu în anul 2014, cum a procedat entitatea.

Nu au fost raportate cheltuielile cu serviciile în exercițiul financiar în care au fost prestate, reprezentând facturi de prestări servicii și livrări bunuri, aferente lunii decembrie 2013. Acestea nu au fost înregistrate în evidența contabilă în anul 2013, așa cum prevede legislația în vigoare, ci în anul 2014.

De menționat că aspecte similare au fost identificate și în anii precedenți.

• Înregistrarea eronată a unor investiții finalizate, în anul 2014, la unele dintre agențiile teritoriale, în sumă de **1.075 mii lei**, direct pe cheltuielile instituției ori în alte categorii de active decât cele la care se refereau investițiile, care au constat în:

a) includerea eronată în valoarea unei clădiri din domeniul public al statului, a sumei de 27 mii lei, prin cuprinderea unor echipamente și cheltuieli efectuate cu punerea lor în funcțiune, care trebuiau înregistrate în alte active.

b) înregistrarea eronată în evidența financiar - contabilă direct pe cheltuieli a lucrărilor de intervenție asupra clădirilor (reparații), în valoare de 1.048 mii lei, care trebuiau cuprinse în valoarea clădirilor, precum și nerespectarea prevederilor legale privind constituirea garanției de bună execuție pentru aceste lucrări, contractate de entitate.

În timpul misiunii de audit, entitatea a corectat suma totală de 387 mii lei, înregistrată eronat pe cheltuieli.

• Raportarea eronată prin situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2014 pentru activitatea proprie a ANOFM a angajamentelor bugetare și legale, în sumă de **660 mii lei**, precum și neorganizarea evidenței creditelor bugetare aprobate, a angajamentelor bugetare și legale aferente bugetului asigurărilor de șomaj în conturi de ordine și evidență, în afara bilanțului.

Angajamentele legale s-au întocmit, în mod eronat, la nivelul plăților și nu la nivelul actului juridic din care rezultă o obligație pe seama fondurilor publice, fapt ce nu asigură o imagine de ansamblu reală a creditelor bugetare aprobate și repartizate ale ANOFM, precum și a angajamentelor bugetare și legale.

D. Cu privire la elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu s-au identificat abateri care se concretizează, în principal, în:

- Includerea în bugetul de venituri și cheltuieli a unor obiective de investiții de la unele dintre unitățile aflate în subordinea ANOFM pentru care nu există documentația de avizare a lucrărilor de intervenții aprobată potrivit legii, în sumă de **868 mii lei**.

Unele entități din subordinea ANOFM nu au respectat prevederile legale cu privire la întocmirea și aprobarea documentației de avizare a lucrărilor de intervenții și au inclus obiective de investiții în bugetul de venituri și cheltuieli pentru care ordonatorul principal de credite nu și-a exprimat acordul prealabil cu privire la necesitatea și oportunitatea acestora.

6.2. Punctul de vedere al entității auditate

De menționat că, ordonatorul principal de credite, ANOFM, nu a exprimat puncte de vedere divergente față de abaterile identificate la nivelul acestuia de către echipa de audit de la nivel central.

6.3. Recomandările formulate pentru eliminarea deficiențelor prezentate anterior sunt, în principal, următoarele:

➔ Identificarea beneficiarilor de indemnizații de șomaj, care au realizat venituri peste limita legală, au urmat o formă de învățământ sau au încasat drepturi sub formă de pensii, contrar prevederilor legale, stabilirea întinderii prejudiciului și evidențierea în contabilitate, recuperarea plăților nelegale, virarea sumelor recuperate la buget, efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, precum și extinderea verificărilor în vederea identificării situațiilor similare.

➔ Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de către furnizorii de servicii de informare și consiliere profesională, prin contractele încheiate cu agențiile județene.

➔ Stabilirea cauzelor și împrejurărilor care au determinat plata nejustificată din creditele bugetare a unor sume sub formă de amenzi și penalități, care decurgeau din derularea defectuoasă a unor contracte în cadrul proiectelor cu finanțare externă.

➔ Identificarea cazurilor și recuperarea sumelor conform prevederilor legale, în situația acordării nelegale de subvenții angajatorilor care au încadrat persoane din rândul șomerilor, dar au încetat raporturile de muncă cu acestea înainte de termenul legal.

➔ Recuperarea sumelor plătite nelegal din bugetul asigurărilor pentru șomaj furnizorului de servicii de pază și protecție care nu deținea licență de funcționare.

➔ Înregistrarea tuturor imobilelor deținute de către entitățile aflate în subordinea ANOFM, astfel încât situațiile financiare să reflecte situația reală a patrimoniului privind bunurile din domeniul public al statului, inclusiv efectuarea reevaluării acestor imobile, în termenul legal.

➔ Monitorizarea activității desfășurate de către agențiile teritoriale privind recuperarea debitelor, inclusiv recuperarea, în condițiile legii, a debitelor prescrise pentru care dreptul entității de a solicita recuperarea sumelor de la debitori nu mai poate fi exercitat.

➔ Reflectarea drepturilor constatate de încasat, provenite din contribuții, pe structură și vechime, pentru a asigura corespondența dintre evidența sintetică și cea analitică prevăzute de legislația în vigoare și pentru încasarea acestora la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în termenul legal de prescripție pentru creanțe fiscale.

Identificarea, împreună cu Agenția Națională de Administrare Fiscală, a unor măsuri concrete de recuperare a acestor creanțe la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

➔ Transmiterea fără plată a bunurilor de la o instituție publică la alta se va efectua numai pe bază de documente ce vor fi avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc aceste bunuri.

➔ Încadrarea corectă a sumei virată eronat în contul *Disponibil al bugetelor asigurărilor sociale și fondurilor speciale în curs de distribuire*, care a fost încasată de la instituțiile competente europene, conform cu legislația în vigoare și prevederile din Regulamentele europene.

➔ Respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și a independenței exercițiului, potrivit căruia veniturile și cheltuielile se raportează la exercițiul la care se referă, precum și raportarea corectă prin situațiile financiare încheiate la finele exercițiului financiar și contul de execuție bugetară anuală a acestor cheltuieli.

➔ Efectuarea corecțiilor prevăzute de legislația în vigoare privind înregistrarea în valoarea imobilelor din domeniul public al statului doar a cheltuielilor care majorează valoarea acestor imobile, pentru a asigura raportarea corectă a patrimoniului deținut de către ordonatorul principal de credite prin situațiile financiare anuale.

➔ Raportarea angajamentelor legale de plătit în concordanță cu datoriile entității raportate la finele anului, coroborat cu creditele bugetare aprobate, în condițiile legii.

➔ Cuprinderea în programul de investiții publice și în bugetul de venituri și cheltuieli numai a investițiilor avizate în prealabil de către ordonatorul principal de credite.

7. Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise pentru anii anteriori

Constatările, concluziile și recomandările rezultate în urma misiunilor de audit financiar din anii anteriori s-au concretizat în emiterea de decizii de către Curtea de Conturi a României în vederea remedierii deficiențelor constatate.

La finalizarea misiunii de audit financiar de la nivelul ANOFM, echipa de audit de la nivel central a verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de către Curtea de Conturi prin cinci decizii emise în anii anteriori și pentru care ANOFM a implementat parțial măsurile dispuse.

Cu ocazia acestei verificări a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, s-a constatat **un grad mediu de 84% de implementare** de către ANOFM a măsurilor Curții de Conturi, compus din:

- pentru decizia din anul 2010 acesta este de 100% (12 măsuri implementate/12 măsuri dispuse prin Decizie);

- pentru decizia din anul 2011 acesta este de 91% (21 măsuri implementate/23 măsuri dispuse prin Decizie);

- pentru decizia din anul 2012 acesta este de 68 % (13 măsuri implementate/19 măsuri dispuse prin Decizie);

- pentru decizia din anul 2013 acesta este de 86% (19 măsuri implementate/22 măsuri dispuse prin Decizie);

- pentru decizia din anul 2014 acesta este de 75% (21 măsuri implementate/28 măsuri dispuse prin Decizie).

Pentru cele cinci decizii verificate de către Departamentul V, au fost estimate prejudicii în sumă de 8.393 mii lei prin actele de audit, din perioada 2010-2014. Potrivit cadrului legal, entitatea a stabilit prejudicii în sumă de 4.849 mii lei, iar până la data finalizării misiunii de audit din anul 2015 s-a recuperat suma totală de 1.654 mii lei, reprezentând circa 34 % din suma stabilită de entitate.

Impactul pe care le-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității ANOFM s-au materializat în obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost considerate implementate, sunt următoarele:

- nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de audit din anii anteriori, având în vedere modalitatea de recuperare a acestora, respectiv o treime din venituri, ceea ce atrage urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii;

- drepturile constatate de încasat din contribuții de asigurări sociale, raportate prin contul de execuție centralizat de către ANOFM nu sunt evidențiate în funcție de vechime, nu se cunoaște situația reală a acestora, respectiv dacă mai sunt sau nu în termenul de prescripție, nu există nicio structurare a acestora pe datornici și nu s-a colaborat cu unitățile din subordinea ANAF în vederea urmăririi atragerii veniturilor la buget și pentru asigurarea unei evidențe corespunzătoare.

8. Opinia de audit

Standardele profesionale și liniile directoare sunt esențiale pentru credibilitatea, calitatea și profesionalismul auditului în sectorul public. Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI-uri), elaborate de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) promovează un audit independent și eficace și sprijină membrii INTOSAI în dezvoltarea propriilor abordări profesionale, în conformitate cu propriile mandate și cu legile și reglementările naționale.

Pentru a aborda principiile-cheie legate de auditul situațiilor financiare în sectorul public a fost elaborat și aprobat *ISSAI 200 - Principiile Fundamentale ale Auditului Financiar* de către INTOSAI.

Potrivit acestuia, scopul unui audit al situațiilor financiare este să îmbunătățească gradul de încredere al utilizatorilor vizați de situațiile financiare. Acest lucru este obținut prin exprimarea unei opinii de către auditor cu privire la măsura în care situațiile financiare sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, sau - în cazul situațiilor financiare întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară de prezentare fidelă - dacă situațiile financiare prezintă cu fidelitate, sub toate aspectele semnificative, sau oferă o imagine fidelă și corectă, în conformitate cu cadrul de raportare. Un audit efectuat în conformitate cu standardele bazate pe Principiile Fundamentale INTOSAI pentru Auditul Financiar și cerințele etice relevante vor permite auditorului să exprime o astfel de opinie.

Auditorul trebuie să formuleze o opinie pe baza evaluării concluziilor trase de pe urma probelor de audit obținute, cu privire la măsura în care situațiile financiare sunt întocmite, în conformitate cu cadrul general de raportare aplicabil. Opinia trebuie să fie exprimată în mod clar prin intermediul unui raport scris, care descrie, de asemenea, baza pentru acea opinie.

Pentru formarea unei opinii, auditorul trebuie să ajungă la o concluzie cu privire la asigurarea rezonabilă obținută privind măsura în care situațiile financiare, luate ca ansamblu, nu conțin denaturări semnificative, cauzate de fraudă sau eroare.

În acest sens, Curtea de Conturi a României, în calitate de membru INTOSAI, are cuprinse prevederi atât în *Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, cât și *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 155/2014.

Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, stipulează că funcția de control a Curții de Conturi se realizează prin proceduri de audit public extern, prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în conformitate cu standardele de audit internaționale, general acceptate.

Conform prevederilor art. 32 alin. (2) din *Legea nr. 94/1992*, auditorii publici externi desemnați să auditeze conturile anuale de execuție bugetară întocmesc pentru fiecare misiune de audit un raport de audit financiar, în care prezintă constatările, concluziile și recomandările cu privire la obiectivul general avut în acțiunea de audit financiar.

În vederea formării unei opinii asupra situațiilor financiare, auditul trebuie să concluzioneze dacă pe baza probelor colectate poate oferi o asigurare rezonabilă că situațiile financiare luate în ansamblul lor nu conțin denaturări semnificative, iar modul de administrare a patrimoniului public și

privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al entității verificate sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Auditul evaluează efectul pe care îl pot avea denaturările identificate asupra opiniei de audit, precum și efectul denaturărilor rămase necorectate, asupra situațiilor financiare.

Opinia de audit este o declarație scurtă, clară și explicită referitoare la concluziile generale privind situațiile financiare și furnizează o asigurare rezonabilă că situațiile financiare auditate oferă o imagine fidelă și reală a situației financiare a entității, în conformitate cu principiile contabile acceptate.

În efectuarea auditului, pentru exprimarea opiniei se determină **pragul de semnificație**, care este exprimat sub forma unei valori numerice, obținută prin **aplicarea unui procent cuprins între 0,5% și 2% la valoarea totală fie a cheltuielilor, fie a plăților, fie a veniturilor sau a activelor entității**, în funcție de specificul activității desfășurate de entitatea auditată.

Prin aplicarea de proceduri și tehnici de audit se obțin probe de audit, care susțin constatările, precum și opinia de audit ce rezultă din totalizarea valorii erorilor și compararea acestei valori totale cu pragul de semnificație.

Tipurile de opinie care pot fi exprimate de auditorii publici externi în raportul de audit financiar sunt următoarele:

a) **opinie nemodificată (fără rezerve);**

b) **opinie modificată**, ce poate avea trei forme de exprimare:

b.1) opinie cu rezerve, care se poate exprima sub una dintre următoarele forme:

b.1.1) **opinie cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte;**

b.1.2) **opinie cu rezerve, cu paragraf de limitare a sferei auditului;**

b.2) **opinie contrară;**

b.3) **imposibilitatea exprimării unei opinii.**

Opinia nemodificată (fără rezerve) se exprimă atunci când se constată atât pentru entitatea auditată, cât și pentru entitățile subordonate acesteia și verificate, dacă este cazul, următoarele:

a) situațiile financiare auditate au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România și oferă sub toate aspectele semnificative, o imagine fidelă și reală asupra operațiunilor economice ale entității;

b) modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al entității verificate

(inclusiv entitățile subordonate acestora și verificate) sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței, și eficacității;

c) toate informațiile de importanță semnificativă privind situațiile financiare sunt prezentate corect.

Opinia cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a anumitor aspecte, se exprimă atunci când se concluzionează că:

a) probele de audit colectate sunt suficiente și adecvate, iar denaturările individuale sau cumulate sunt semnificative, dar nu cu efecte generalizate asupra situațiilor financiare ca întreg;

b) valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, constatate atât la entitatea auditată, cât și la entitățile din subordine (inclusiv abaterile constatate în urma verificării perioadelor anterioare), se situează sub pragul de semnificație și au fost remediate operativ de către conducerea entității în timpul misiunii de audit.

Opinia cu rezerve, cu paragraf de limitare a sferei de aplicabilitate a auditului, se exprimă atunci când nu se pot obține probe de audit suficiente și adecvate pe care auditul să își fundamenteze opinia, dar raționamentul profesional îi conduce să întrevadă existența unor posibile abateri semnificative care însă nu au efecte generalizate asupra situațiilor financiare.

Opinia contrară se exprimă atunci când se constată la entitatea verificată (inclusiv la entitățile subordonate acestora) că denaturările, individuale sau cumulate, sunt semnificative și generalizate și concluzionează că:

a) situațiile financiare nu au fost întocmite din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil în România;

b) situațiile financiare nu prezintă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței sau a modificării poziției financiare a entității;

c) denaturările sunt atât de semnificative și de generalizate, încât situațiile financiare, în ansamblul lor, nu sunt corecte inducând în eroare utilizatorii acestora;

d) modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli;

d1) nu sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea;

d2) nu respectă principiile legalității și regularității, concluzie formulată în cazul în care **valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate și extrapolate la nivelul populațiilor auditate se situează peste pragul de semnificație;**

e) au fost constatate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale.

Imposibilitatea exprimării unei opinii se declară în cazul în care auditul nu este în măsură să formuleze o opinie, întrucât nu s-au obținut probe de audit suficiente și adecvate care să o susțină.

În situația dată, pentru ANOFM, **nivelul pragului de semnificație** stabilit de către echipa de audit de la nivel central care a efectuat misiunea de audit, a fost de **2.557 mii lei**.

Urmare misiunii de audit financiar efectuată la nivelul ANOFM au rezultat abateri în sumă totală de **2.111.136 mii lei**, din care abateri cu influență directă asupra datelor din contul de execuție auditat în sumă de **4.262 mii lei**.

Din cele prezentate anterior rezultă că, suma totală a abaterilor ce au stat la baza formulării opiniei de audit este de **2.111.136 mii lei** care a fost comparată cu pragul de semnificație stabilit în etapa de planificare a auditului, de **2.557 mii lei** și s-a concluzionat că abaterile identificate depășesc nivelul pragului de semnificație stabilit.

De asemenea, la exprimarea opiniei de la nivelul ANOFM au fost avute în vedere și constatările de la nivelul ordonatorilor de credite terțieri, precum și opiniile emise de către camerele de conturi teritoriale, ținând cont de faptul că ordonatorul principal are atribuții de coordonare, îndrumare, supraveghere și control al activității entităților subordonate.

Având în vedere multitudinea de deficiențe identificate, faptul că acestea sunt generalizate și dispersate la un număr mare de beneficiari, impactul abaterilor de la legalitate și regularitate, precum și faptul că situațiile financiare, în ansamblul lor, nu prezintă fidel performanța financiară a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată în perioada auditată, echipa de audit a formulat **OPINIE CONTRARĂ** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la 31 decembrie 2014.

Pentru remedierea deficiențelor identificate potrivit *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, au fost emise decizii prin care s-au dispus un număr de 143 măsuri din care 20 măsuri în sarcina ordonatorului principal de credite, ANOFM și 123 măsuri au fost dispuse de către camerele de conturi teritoriale pentru agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

**ȘEF DEPARTAMENT
CONSILIER DE CONTURI**

Conf.univ.dr. IOAN HURJUI

LISTĂ GRAFICE

<i>Graficul nr.1</i>	Evoluția populației active, populației ocupate și a numărului de șomeri în România, în perioada 2005-2014
<i>Graficul nr.2</i>	Evoluția ratei de ocupare a populației de muncă cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani la nivelul Uniunii Europene, în perioada 2005-2014, la nivelul Uniunii Europene și al României
<i>Graficul nr.3</i>	Evoluția ratei șomajului în Uniunea Europeană și în România, în perioada 2005-2014
<i>Graficul nr.4</i>	Rata șomajului pe grupe de vârste și sexe, în anul 2014, în România
<i>Graficul nr.5</i>	Rata șomajului în cadrul grupelor de vârste și în funcție de mediul rezidențial, în anul 2014, în România
<i>Graficul nr.6</i>	Rata șomajului în funcție de nivelul de instruire, în anul 2014, în România
<i>Graficul nr.7</i>	Ponderea plăților din bugetul asigurărilor pentru șomaj în PIB
<i>Graficul nr.8</i>	Evoluția veniturilor, cheltuielilor și a subvențiilor, în perioada 2012-2014

LISTĂ TABELE

<i>Tabelul nr.1</i>	Fondurile publice și ponderea acestora din PIB, în perioada 2012-2014
<i>Tabelul nr.2</i>	Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj la 31.12.2014, derulat prin ANOFM
<i>Tabelul nr.3</i>	Evoluția principalilor indicatori economico-financiari ai ANOFM, în perioada 2012-2014
<i>Tabelul nr.4</i>	Evoluția deficitului bugetului asigurărilor pentru șomaj, în perioada 2012-2014

LISTĂ FIGURI

<i>Figura nr.1</i>	Rata șomajului la nivelul Uniunii Europene, în anul 2014
<i>Figura nr.2</i>	Populația activă, populația ocupată și numărului de șomeri, în anul 2014, din România
<i>Figura nr.3</i>	Distribuția șomerilor și rata șomajului înregistrată la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, în anul 2014